

Ett land, en lag, lika för alla

Ulf Kristerssons tal på Järvaveckan 2 juni 2022

Det talade ordet gäller

En av de allra bästa sakerna med mitt jobb, är att man får träffa så väldigt många intressanta människor – med alla möjliga olika erfarenheter.

För mig är varje möte viktigt, men några möten gör extra starkt intryck. Ett sådant hade jag på Rosengård i Malmö efter kravallerna under påsken.

Jag glömmer inte den förfärliga känslan när vi kom till den halvt nerbrända lågstadieskolan.

Och då var det ändå rätt mycket som skakade om de där dagarna: Som den brinnande bussen som var full med passagerare när den attackerades. Och de rena mordförsöken – 400 skadade poliser över landet.

Men den nerbrända skolan berörde mig särskilt. Jag har själv tre rätt stora barn, och två av dem går i skolan ännu några dagar. Och jag tänkte på barnen som rimligen måste undra vad de hade gjort, för att någon skulle vilja elda upp deras skola.

Jag försökte föreställa mig vad de kommer minnas av det, när de blir lite äldre. Vad betyder en nedbränd skola för tillit, förtroende, hopp, drömmar och ambitioner? Att sätta eld på en bil, är ett brott här och nu. Att sätta eld på en skola är ett brott mot framtiden.

Och det var framtiden som ligisterna angrep – de angrep inte bara polisen. De som organiserade upploppen – och som odlar sin konflikt med det svenska samhället – de vet vad deras farligaste vapen är: förmågan att sprida hat och hopplöshet, uppgivenhet och likgiltighet.

De här människorna *vill* att vanliga svenskar ska se rubriker om våld och

stenkastning och sedan dra alla över en kam. De *vill* att människor som bor i de nitton områden som polisen beskriver som särskilt utsatta, ska känna sig övergivna och på förhand borträknade. Hela idén är att underblåsa motsättningar mellan människor.

Även jag kände enorm frustration. Över att detta bara fortsätter. Över att staten inte har kraft att sätta stopp för de utländska medborgare som kommer hit för att begå brott, men som saknar rätt att vara i landet. Över att unga män över arton får rabatt på halva straffet, när de försöker stena poliser i ett slags medeltida barbari.

Men allra mest: frustration över att alla hederliga människor som bor och jobbar i utsatta områden, inte får det skydd som alla människor i vårt land borde ha rätt till.

Och i veckan var det dags igen: Förskolor hölls stängda i Örebro i måndags, efter två mord på en skolgård. Tre skjutningar i min egen gamla hemstad Eskilstuna. En var dödlig, nu igen. Tre skottlossningar i Kalmar.

För det här monumental misslyckandet finns det ingen som bär ett större ansvar, än Morgan Johansson. Han är det enskilt största hindret för att komma åt den grova brottsligheten. Han har snart varit ansvarig justitieminister i åtta år, men det enda han gör är att prata – skryta lite ibland, skylla ifrån sig desto oftare. Han gör allt, utom det som krävs.

Oftast skyller han på den politiska oppositionen. Men senast var det den kommunala socialtjänstens fel. Att Sverige efter valet får en seriös justitieminister som tar sitt jobb på allvar, kommer inte vara

Det talade ordet gäller

tillräckligt. Men det kommer vara absolut nödvändigt. Om 101 dagar är det val.

Att läka ihop ett land som har splittrats i olika parallellsamhällen, blir en mycket svår uppgift. Men det är det kommande årtiondets allra viktigaste uppgift. Och då gäller det att inte bara se de många och stora problemen, utan också de små och de stora framstegen. Inte minst här, i Järva.

Nyligen besökte jag Askebyskolan i Rinkeby tillsammans med Stockholms finansborgarråd Anna König Jerlmyr. På en vägg hade eleverna satt upp texter om sin identitet.

En tjej beskrev sig som "irakisk-svensk" och skrev att hon har fått sin styrka och sin viljekraft från sina föräldrar. Hon var stolt över sin bakgrund. Hon skrev också att hon älskade Sverige, för att det här är ett land med yttrandefrihet, där en åsiktsstark person kan göra sin röst hörd. Hon ville få bra betyg, hon hade bestämt sig för att bli lärare.

Jag hoppas att hon når det målet, för Sverige behöver fler lärare. Och fler som för vidare insikten om yttrandefrihetens värde till sina elever.

För det är som Frankrikes president Emmanuel Macron konstaterade efter mordet på den franske läraren Samuel Paty – han som hade visat Muhammed-karikatyterna i sitt klassrum. En av skolans viktiga uppgifter är att fostra barn till medborgare. Och då måste man lära sig att åsikter ska brytas mot varandra – även åsikter som kan uppröra.

Här i Järva pågår nu en dragkamp som kommer att bli avgörande, för hur vårt land ser ut om femtio år.

Vi har dels det Järva, där Rasmus Paludan lyckades provocera fram våld och stenkastning. Och så vi har det Järva, där lokalsamhället sa ifrån. Där unga män valde fotbollskupp istället för provokation, och där en frustrerad dansk fick ge sig av, utskämd och arg.

Vi har det Järva, där skolchefen Happy Hilmarsdottir med envist arbete ser till att 80 procent av eleverna når upp till gymnasiebehörighet. Och vi har det Järva, där extremister sprider rykten om att den kommunala skolan vill barnen illa.

Och så har vi ett Järva, där hederliga företagare jobbar hårt för att försörja sig själva och sina familjer. Och ett annat Järva, där samma företagare blir utkonkurrerade av bidragssystemen. De hittar helt enkelt inte personal – i ett land där 700 000 invandrare i vuxen ålder inte kan försörja sig själva. Hur är det ens möjligt?

Att de goda krafterna vinner den här kraftmätningen är nödvändigt, om Sverige ska förbli ett tolerant, jämlikt och öppet samhälle. Och alla skötsamma, arbetsamma och företagsamma människor ska veta en sak: jag och mitt parti – vi står på er sida!

Ska det goda Järva ta tillbaka kontrollen, så måste de dåliga krafterna pressas tillbaka. Och då måste staten kliva fram, där staten tidigare har dragit sig tillbaka.

Så länge föräldrar inte kan släppa ut sina barn på gården, utan risk för att de blir

Det talade ordet gäller

skjutna, kan ingen uppgift vara viktigare än att göra Järva tryggt. Det är en förutsättning för all annan positiv utveckling. Fysisk trygghet har blivit vår tids frihetsfråga.

Och då behövs tidigare och tydligare reaktioner och strängare straff. Påföljder som är anpassade efter att det grova våldet kryper längre ner i åldrarna. Då behövs en syn på brott och straff som uppvärderar brottsoffret. Som erkänner lidandet för den som utsätts för våld, blir rånad, eller får sin bil nerbränd och sin affär plundrad.

Vi moderater har en konkret plan för hur det här ska gå till. Vi kommer ta ett samlat grepp om kriminaliteten, från morderna, till ungdomsrånen och stöldligorna. Och vi har vänner i politiken att göra det med.

Socialdemokraterna däremot, de har ingen aning om vad som måste göras. Och hade de haft det, så skulle de ändå inte få något gjort. För V, Mp och C kan inte enas om det som krävs. Nu behöver Sverige politisk handlingskraft – inte politisk handlingsförlamning.

Här i Järva går en hel del åt rätt håll: Självförsörjningsgraden har gått upp – och inbrotten har gått ner. Och politiskt ledarskap spelar roll, som vi har sett med satsningen på Framtidens hus, en genomtänkt fritidsverksamhet som stöttar unga människor till jobb – och till självständighet.

Moderaterna kommer inom kort presentera det största och mest genomarbetade programmet för riktigt förebyggande insatser, som något parti har tagit fram på decennier. Som tillsammans med helt nya verktyg för att stoppa våldet, kan göra

riktig skillnad. Låt mig bara kort nämna några reformer.

”Små barn – små problem, stora barn – stora problem”, lyder ett gammalt uttryck som är sant bara ibland. Men insatser måste göras redan för de riktigt små barnen – och för deras föräldrar. Mammor som har isolerats från samhället behöver mer stöd och fler kontaktytor. Föräldrar i utsatta områden borde mötas med fler hembesök inom ramen för BVC.

Och pappor måste tvingas vara närvarande och ta fullt ansvar för sina familjer – inte minst för sina söner. Inte sitta på ett café när de borde vara på ett föräldramöte. I Tensta träffade jag en somalisk föräldraförening. Allt var bra – utom själva namnet. För det var egentligen en somalisk mammaförening. Knappt en enda pappa i sikte.

Och så måste vi storsatsa på det allra viktigaste för att barn över huvud taget ska lära sig något i skolan, och för att vuxna ska förstå det samhälle de lever i: det svenska språket.

Skolchefen Happy berättade att många barn som börjar i förskoleklass i Järva saknar språk för att klara normal undervisning. Och att det gäller även barn som är födda i Sverige. Många tusen fullvuxna som har bott i Sverige i många år förstår inte viktig information på svenska. Det märktes tydligt under pandemin. Och utan begriplig svenska får man heller inget jobb.

Det här är fullständigt orimligt och kommer leda till ett etniskt definierat nytt klassamhälle. Det måste stoppas. Därför

Det talade ordet gäller

vill vi införa språkscreening redan på BVC, därefter obligatorisk språkförskola från tre års ålder för de barn som behöver det. Och att man verkligen lär sig svenska måste bli ett krav för den som ännu inte kan försörja sig själv. Vi ordnar SFI – men du måste själv lära dig svenska.

Sedan länge vet vi att ofullständig utbildning och dåliga betyg är starka riskfaktorer för framtida problem. Därför spelar skolan en helt central roll i allt förebyggande arbete. Men då måste skolan fungera för dem som vill lära sig något.

Inte minst de elever som har det stökigt eller trångt hemma behöver en lugn miljö i skolan. Utåtagerande beteende som riktas mot lärare eller andra elever ska alltid mötas av nolltolerans. Vinner vi valet i höst kommer lärare få en tydlig rätt – och rektorer en tydlig skyldighet – att hålla klassrummen trygga.

Det innebär i praktiken att våldsamma elever under en tid får flyttas till särskilda jourkolor. Där ska riktade insatser sättas in för att socialt och medicinskt hjälpa eleverna, både med deras beteende och med att klara sin skolgång.

Den här sortens åtgärder har varit kontroversiella i Sverige, och är det kanske fortfarande. Men vi har nu kommit till en punkt där vi måste göra upp med föreställningen att inkludering alltid är svaret på alla problem.

För en del barn i riskzon kan det tvärtom vara absolut nödvändigt att flyttas från ett sammanhang som garanterat leder snett, i värsta fall till döden.

Nyligen träffade jag en ung kille som var aktiv i en av landets avhopparverksamheter. Han hade flera syskon, och *alla* var kriminella. Det finns nog ingen sämre start i livet än att växa upp i ett släktbaserat kriminellt nätverk, där brottsligheten bokstavligen talat går i arv.

Då måste staten gå in med kraft och bryta kedjan. De som sprider lögnen att socialtjänsten i Sverige kidnappar barn har bara fel. Men de som bryter mot lagen och vägrar respektera att även barn har egna rättigheter – de ska få klart för sig att socialtjänsten verkligen kommer gripa in och ta hand om barnen.

Jag vägrar acceptera en första och andra klassens rättigheter för barn i Sverige. Föräldrars rätt till sina barn kan inte tillåtas gå före barns rätt till trygghet, säkerhet och integritet.

Och då måste informationsutbytet mellan olika offentliga aktörer som skola, socialtjänst och polis fungera bättre än idag. Sekretessen ska ju hjälpa den enskilde, inte stoppa nödvändiga insatser.

Vi moderater vill införa en ny huvudregel som innebär att myndigheter ska dela alla relevanta uppgifter, om det behövs för att förhindra eller utreda brott som kan leda till fängelse. Den gamla sekretessen funkar helt enkelt inte längre.

Under rätt många år i politiken har jag jobbat med rätt svåra sociala frågor: omhändertagna barn, ungdomar som redan har blivit förtidspensionärer, hedersvåld och hedersförtryck, psykisk ohälsa, missbruk och bidragsberoende. Och jag är som ni vet moderat – men det

Det talade ordet gäller

finns en hel del i arbetarrörelsens historia som jag har respekt för.

Egnahemsrörelsen, som bokstavligt talat ville bygga en bättre framtid.

Kooperationens tidiga affärssnillen och ABF:s bildningsideal. Och så den rationella synen på upplysning och social forskning, som hjälpte människor att själva bli bättre föräldrar, att bli av med den tidens klassamhälle.

Allt detta var så länge sedan, och uppfattas nu som så självklart, att vi nästan har glömt bort hur framgångsrikt det var. Vi fick ökad jämställdhet mellan könen, frimodigare och självständigare barn – och miljoner svenskar gjorde en klassresa. Visst – ibland gick ambitionen att lägga livet till rätta lite för långt, men ändå: Jag inspireras av höga socialpolitiska ambitioner som talar klartext om problemen. Det kommer min regering också göra.

För nu måste Sverige göra en ny socialpolitisk resa. Den blir kanske ännu svårare än den förra, men den är minst lika viktig. Och den här gången är det uppenbart att Socialdemokraterna inte kommer leda den.

Under deras styre de senaste åtta åren, har politiken varit passiv, tillbakalutad och ofta rent naiv. De saknar mod, och de saknar ambition. Fortsätter Sverige att bara göra som nu, så kommer det också fortsätta gå, som det går nu. Det duger inte.

Tillsammans med sina stödpartier vill de göra det ännu mer lönsamt att få bidrag. Och de vill ta bort möjligheten att själv välja skola.

Den som försöker spara till ett eget boende ska få sitt sparande beskattat. Och lyckas man ändå köpa ett hus eller lägenhet, så vill starka krafter till vänster återinföra fastighetsskatten. Och medan Socialdemokraterna pratar om att vända på varje sten, så kastar kriminella gäng de stenarna på polisen.

Det parti som mer än något annat bär ansvaret för att Sverige har fått de här problemen, kommer inte kunna lösa dem. Inte fyra förlorade år till.

Allt det här vill jag göra upp med, om vi vinner valet i höst.

Sverige är ett av de länder i världen som har lägst andel människor i verklig fattigdom. Men nya problem som dålig läskunnighet, låga utbildningsnivåer, lägre medellivslängd, vaccinmotstånd, stora barnkullar och ökad trångboddhet är en återgång till gamla problem, som vi en gång hade löst.

Och det gäller även värderingar. Värden som individualism, jämlikhet mellan könen och tolerans för HBTQ-personers kärlek och livsval, har inte alltid hyllats i Sverige. Men nu är de en del av vårt DNA – och vi tänker inte ge upp dem. Vi tänker inte av missriktad tolerans falla tillbaka i hundra år gamla fördomar, eller acceptera att friheten att stå upp för vem man är, bara ska gälla för vissa.

Därför krävs nu samma systematik och oblyga rättframhet som när Sverige för decennier sedan tog oss an den tidens fördomsfullhet och okunnighet.

Det talade ordet gäller

Reformer som stärker kvinnors ställning. Som skyddar barns rättigheter. Som ställer krav på kapabla föräldrar. Som står upp för vetenskap, kunskap och upplysning. Som visar respekt – men som inte väjer från de svåra frågorna. Religionsfrihet, yttrandefrihet, desinformation, föräldraansvar och familjeplanering tillhör de frågorna.

Stora barnkullar är ett allvarligt hinder för integration och bra barnuppfostran. Så var det i Sverige förr – och så har det nu blivit igen. Barn behöver förskolan, kvinnor behöver arbeta. Bidrag kan behövas för att stötta den som vill arbeta, men får aldrig ersätta arbete.

Därför borde flerbarnstillägget avskaffas, från och med det fjärde barnet.

Och barnavårdscentralens program i utsatta områden behöver förstärkas och innehålla samtal både om familjeplanering och förebyggande hälsa.

Socialtjänsten och polisen behöver bli tydligare med vilka krav som Sverige ställer på föräldrar: Att flickor och pojkar har samma rättigheter. Att man gifter sig med vem man vill. Om man alls vill gifta sig. Att släkten är viktig, men att lagen är viktigare. Att den svenska gemenskapen bygger på individuella val.

Reformer och tydlighet av det slaget kommer inte vara populära i alla läger. Några kommer säga: lägg er inte i våra liv. Det kan man ofta ha respekt för, men inte om man behandlar sina barn illa. Eller gör som de imamer som förvägrar kvinnor skilsmässa från våldsamma män. Eller agerar hallick, i religionens namn.

Mitt budskap idag är därför både mycket löftesrikt, och lite hotfullt. Löftesrikt för alla de, som likt min mamma Karin, ville gå sin egen väg, stå på egna ben, forma sitt eget liv och göra sin egen klassresa. Men samtidigt hotfullt för dem som inte vill acceptera att Sverige är en rätt krävande gemenskap. Där vi är toleranta mot nästan allt – utom mot intolerans.

Jag tror på ett samhällskontrakt där alla gör rätt för sig och där alla har samma rättigheter. Olika människor – men ett land, en lag, lika för alla.

Jag vill bygga ett samhälle som håller ihop, inte ett med parallella universum. Ett samhälle där varken kön, klass eller klan ska avgöra din framtid. Ett samhälle där vem du är och vart du ska, är mycket viktigare än varifrån du kommer.

Tack!